

KAKSIKÄYTTÖTUOTTEIDEN VIENTIVALVONTA

Heikki Karri ja Melissa Säilä

Ulkoasiainministeriö, vientivalvontayksikkö (TUO-30)

EU:n vientivalvonta ja pakotteet globaaleilla markkinoilla, 5.3.2013

KAKSIKÄYTTÖTUOTTEIDEN VIENTIVALVONTA PÄHKINÄNKUORESSA

Heikki Karri

Tärkeimmät lait

EU:

- Neuvoston asetus (EY) N:o 428/2009 kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta

Kansallinen lainsäädäntö:

- Laki kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta (562/1996) muutoksin

Missä valvottavista tuotteista sovitaan?

- Tavanomaisten aseiden ja kaksikäyttötuotteiden vientivalvontajärjestely
Wassenaarin järjestely (WA)
<http://www.wassenaar.org/>
- Kemiallisten ja biologisten tuotteiden vientivalvontajärjestely
Australia-ryhmä (AG)
<http://www.australiagroup.net/>
- Ohjusteknologian vientivalvontajärjestely (MTCR)
<http://www.mtcr.info/>
- Ydinalan vientivalvontajärjestely (NSG)
<http://www.nuclearsuppliersgroup.org>

Catch all!

Tuoteluetteloon kuulumattomat kaksikäyttötuotteet (catch all)

- Mahdollinen joukkotuhooaseyhteys (artikla 4.1)
- Mahdollinen sotilaallinen loppukäyttö pakotemaissa (artikla 4.2)
(Afganistan, Iran, Kiina, Kongo-Kinshasa, Libanon, Liberia, Norsunluurannikko, Pohjois-Korea, Somalia, Sudan, Syyria, Valko-Venäjä, Zimbabwe)*

* Luettelo ei ole tyhjentävä

Sähköinen asiointi ja lupatyypit

- Yksittäislupa
- Ennakkotieto
- Koontilupa
- EU:n yleisluvat
- Hae lupia sähköisessä asiointipalvelussa

ICP – YRITYKSEN SISÄINEN VIENTIVALVONTAOHJEISTUS

Melissa Säilä

Mitä pitää ottaa huomioon kun harkitset vientiä?

1. Tuotteen käyttötarkoitus
2. Loppukäyttäjä ja vastaanottaja
  - viranomainen / kaupallinen yritys
  - siviilikäyttö / sotilaskäyttö
  - omistussuhteet, toimiala, toimintatavat
3. Maan tilanne
  - sisäinen turvallisuustilanne ja ihmisoikeustilanne, pakotteita?
  - alueellinen tilanne
4. Diversioriski eli tuotteiden välittäminen eteenpäin
  - vastaanottajan toiminnan luotettavuus
  - asiakas tunnettava ja varmistettava vastaanottajan / loppukäyttäjän antamien tietojen paikkansapitävyys

ICP-suositus ja parhaat käytännöt

Ulkoministeriön suositus

- Vientivalvontatiedotteet, 26.5.2011, Suositus yritysten sisäisestä vientivalvontaohjeistuksesta (Internal Compliance Programme, ICP)

Wassenaarin järjestelyn suuntaviivat

Best Practice Guidelines on Internal Compliance Programmes for Dual-Use Goods and Technologies

- <http://www.wassenaar.org/>

ICP ja koontilupa

Neuvoston asetus 428/2009 artikla 12 (2.):

”Edellä 1 kohdassa säädettyjen kriteerien lisäksi jäsenvaltioiden on otettava koontilupaa koskevaa hakemusta arvioidessaan huomioon se, onko viejällä käytössä oikeasuhteisia ja riittäviä keinoja ja menettelyjä tämän asetuksen säännösten ja tavoitteiden sekä lupaehtojen ja -vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi.”

➤ ICP on edellytyksenä koontiluvan myöntämiselle

ICP – hyvät käytännöt organisaationlaajuisesti

- Yrityksen johdon kirjallinen sitoumus vientivalvonta-lainsäädännön noudattamisesta
- Vientivalvonta-asiat erikoistuneelle tai muulle sopivalle yksikölle
- Vientivalvonnasta vastaava johtaja, tarvittaessa avustavia johtajia
- Työntekijöiden kouluttaminen vientivalvonta-asioissa jatkuvana käytäntönä
- Yrityksen hyviin vientivalvontakäytäntöihin vaikuttavat mm. yrityksen koko ja toimiala

Kun viet tuotteita:

- Tarkista, ovatko tuotteet vientivalvonnanalaisia
- Varmistaudu siitä, ettei tuotteita käytetä muuhun kuin ilmoitettuun loppukäyttöön
- Tarkista, etteivät asiakkaat ole kieltolistoilla (pakotteet) tai muutoin leimattuja
- Sovella käytäntöjä, jotka estävät tuotteiden diversion
- Varmista ennen vientiä, että nämä toimenpiteet on toteutettu ja tuotteet ja määrät vastaavat vientilupaa

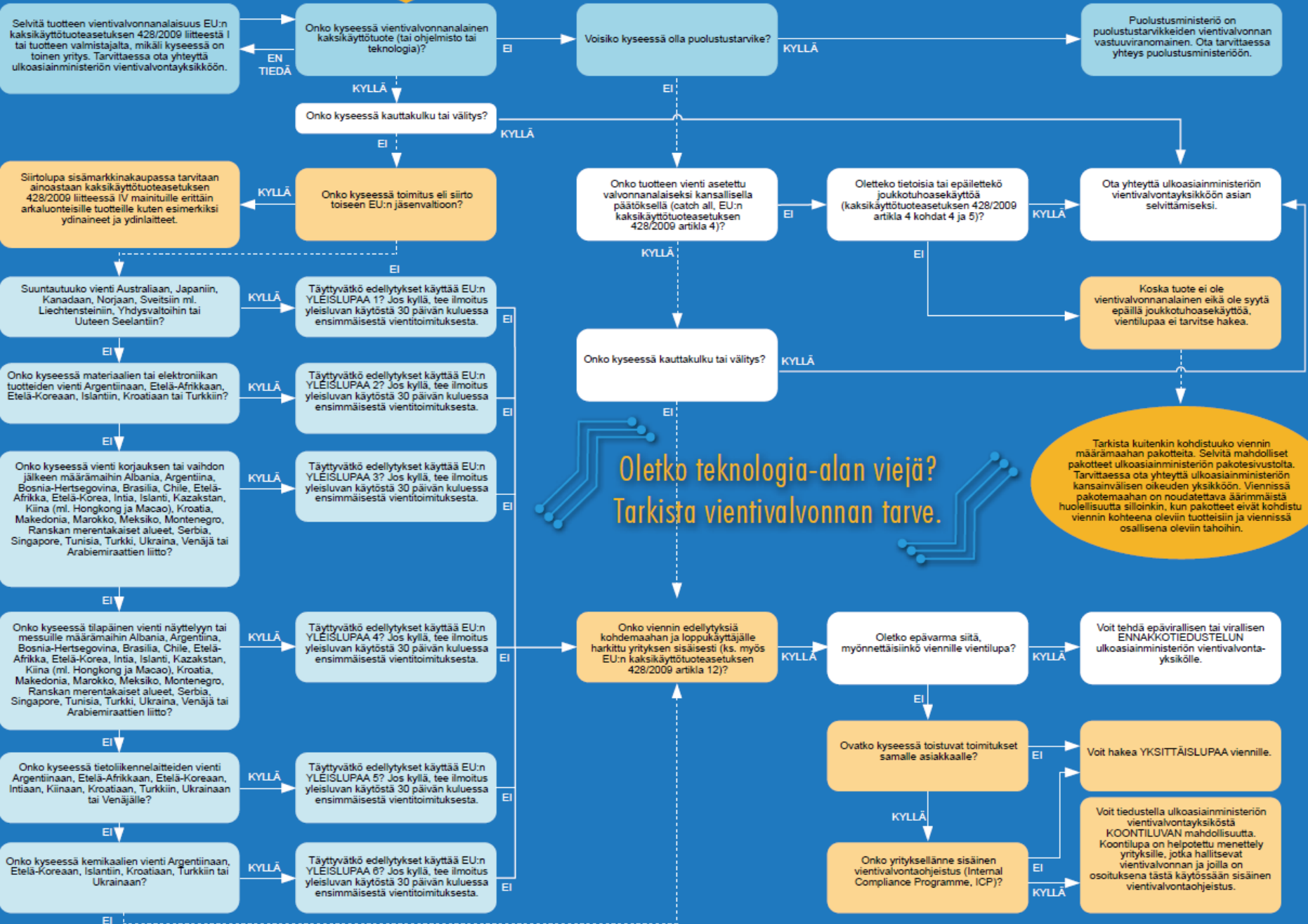
Valvontatoimenpiteet

(Neuvoston asetus 428/2009, artikla 20)

- Viejien on pidettävä yksityiskohtaista kirjaa viennistään:
- kaupalliset asiakirjat: kauppalaskut, tavaraluettelot, kuljetusasiakirjat ja muut toimitusasiakirjat:
  - a) kaksikäyttötuotteiden kuvaus;
  - b) kaksikäyttötuotteiden määrä;
  - c) viejän ja vastaanottajan nimi ja osoite;
  - d) kaksikäyttötuotteiden lopullinen käyttö ja loppukäyttäjä, jos nämä ovat tiedossa.
- asiakirjat on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan sen kalenterivuoden päättymisestä, jona vienti tapahtui. Ne on pyynnöstä esitettävä viejän sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

ALOITA TÄSTÄ

Vientivalvontayksikkö (TUO-30)

Leena Yli-Vakkuri-Gardemeister, yp., puh. 0295 351 140

Heikki Karri, puh. 0295 351 137

Heikki Yrjölä, puh. 0295 351 141

Melissa Säilä, puh. 0295 351 138

Ulkoasiainministeriö

Taloudellisten ulkosuhteiden osasto

Vientivalvontayksikkö (TUO-30)

PL 428

FIN-00023 VALTIONEUVOSTO

Puh. 0295 351 139

Sähköposti: vientivalvonta.um@formin.fi

<http://formin.finland.fi/vientivalvonta/>

- Kaksikäyttötuotteiden vientivalvonta ja lupa-asiat
- Vientivalvonta-asioiden yhteensovittaminen ulkoasiainministeriössä

